

Na podlagi šestega odstavka 14. člena Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K in 49/18) izdaja minister za zdravje

Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o vsebini in poteku sekundariata

1. člen

V drugem odstavku 4. člena Pravilnika o vsebini in poteku sekundariata (Uradni list RS, št. 4/18) se za besedo »daljše« doda beseda »opravičljive«.

2. člen

Šesti člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Pripravnštvo se v skladu z zakonom, ki ureja zdravniško službo, zaključi s strokovnim izpitom, ki je sestavljen iz pisnega in ustnega dela. Pri predmetu urgentna medicina se opravi tudi praktični preizkus znanja.

(2) Pisni izpit pri predmetu urgentna medicina (v nadaljevanju: pisni izpit) poteka v obliki pisanja odgovorov na vprašanja, ki so lahko različno strukturirana. Praktični preizkus znanja pri predmetu urgentna medicina poteka v obliki dveh objektivno strukturiranih kliničnih izpitov, od katerih predstavlja prvi oskrbo kritično obolelega odraslega, drugi oskrbo kritično obolelega otroka. Ustni del izpita pri predmetu urgentna medicina poteka v obliki odgovarjanja na vprašanja v zvezi z obravnavo pacienta ali poškodovanca z drugih medicinskih področij.

(3) Preverjanje znanja iz urgentne medicine se opravlja pred komisijo, sestavljeno iz zdravnikov specialistov, ki jo imenuje ministrstvo v skladu s pravilnikom, ki ureja pripravništvo in strokovne izpite zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev na področju zdravstvene dejavnosti.

(4) Kandidat, ki pri predmetu urgentna medicina uspešno opravi pisni del izpita, neuspešno pa ustni del ali praktični preizkus znanja, je pri naslednjem pristopu k strokovnemu izpitu oproščen opravljanja pisnega dela izpita, ponovno pa opravlja tako ustni kot praktični preizkus znanja.

(5) Ne glede na določbe pravilnika, ki ureja pripravništvo in strokovne izpite zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev na področju zdravstvene dejavnosti, lahko kandidat k strokovnemu izpitu pristopi največ petkrat. Čas med drugim in tretjim opravljanjem strokovnega izpita ne sme biti krajši od treh mesecev. Kandidat, ki tudi v tretje ali četrto ne opravi strokovnega izpita lahko naslednjič pristopi k strokovnemu izpitu šele po poteku šestih mesecev.

(6) Zdravnik sekundarij lahko v prvem mesecu opravljanja programa pripravništva opravi spletni test iz urgentne medicine in glede na rezultat tega testa pridobi največ dodatnih 10 odstotkov pri končnem rezultatu pisnega izpita iz urgentne medicine na strokovnem izpitu. Spletni test je dostopen na spletni strani zbornice.«.

3. člen

V prvem odstavku 7. člena, se za besedo »izvajalcu« doda besedilo »v mreži javne zdravstvene službe (v nadaljnjem besedilu: pooblaščen izvajalec)«.

4. člen

Osmi člen se črta.

5. člen

Enajsti člen se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Zbornica o uskladitvi prijav z razpoložljivimi mesti obvesti kandidata najpozneje 14 dni pred nastopom dela.

(2) Zdravnik sekundarij se zaposli za čas obveznega dela sekundariata pri pooblaščenem izvajalcu, kjer lahko opravlja pretežni del program pripravništva.

(3) V kolikor zdravnik sekundarij pri pooblaščenem izvajalcu iz prejšnjega odstavka ne more opraviti celotnega programa pripravništva, mora tega opravljati pri pooblaščenem izvajalcu, kjer se s temi vsebinami lahko seznanijo.«.

(4) Zdravnik sekundarij se za čas posameznega kroženja izbirnega dela sekundariata zaposli pri pooblaščenem izvajalcu, kjer opravlja kroženje.«.

6. člen

V 2. alineji prvega odstavka 17. člena se beseda »ali« nadomesti z vejico, v 3. alineji se pika nadomesti z besedo »ali« in doda nova 4. alineja, ki se glasi:

»-ni več zaposlen pri pooblaščenem izvajalcu, ki je predlagal njegovo imenovanje.«.

7. člen

V prvem odstavku 18. člena se za besedo »sekundariat« doda besedilo »in njegovega namestnika«.

V drugem odstavku 18. člena se za besedo »sekundariat« doda besedilo »oziroma njegovega namestnika«.

V tretjem odstavku 18. člena se za prvim stavkom doda nov stavek, ki se glasi »Mandat namestnika je vezan na mandat koordinatorja za sekundariat.«.

8. člen

(1) Priloga 1 se nadomesti z novo Prilogo 1, ki je v prilogi tega pravilnika.

(2) Priloga 2 se nadomesti z novo Prilogo 2, ki je v prilogi tega pravilnika.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

9. člen

Določilo šestega odstavka spremenjenega 6. člena se začne uporabljati 1. 9. 2019.

10. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 0070-32/2019
Ljubljana, dne 19. aprila 2019
EVA 2019-2711-0023

Aleš Šabeder
minister za zdravje

Priloga 1: Program pripravništva za poklic zdravnik

Priloga 2: Program pripravništva za poklic zdravnik

Priloga 1 Program pripravništva za poklic zdravnik

PROGRAM pripravništva za poklic zdravnik

Pripravništvo za poklic zdravnik obsega pridobivanje znanj in veščin s področja urgentne medicine, to je nujnih zdravniških ukrepov, in pripravo na strokovni izpit.

Program pripravništva za poklic zdravnik obsega kroženje na področjih iz Tabele 1 tega programa.

Poleg vsebin iz prejšnjega odstavka program pripravništva za poklic zdravnik obsega tudi:

- enotedenski seminar s področja javnega zdravja in področja osnov kakovosti in varnosti v zdravstvu,
- enotedenski samostojni študij zakonodaje in drugih predpisov s področja zdravstvenega varstva, zdravstvenega zavarovanja ter zdravstvene dejavnosti v pripravi na strokovni izpit.

Seminar s področja javnega zdravja vodi in organizira Nacionalni inštitut za javno zdravje, ki določi vsebino in način izvedbe tega programa. Seminar s področja osnov kakovosti in varnosti v zdravstvu vodi in organizira ministrstvo ter določi vsebino in način izvedbe tega programa.

Znanja in veščine zdravnik pridobiva v času prvih šestih mesecev opravljanja sekundariata. V tem času mora v dogovoru z mentorjem sodelovati najmanj v petih dežurstvih.

Ta program je treba revidirati vsaka tri leta.

TABELA 1:

Področje kroženja	Delovišče (ambulanta, oddelek, enota)	Čas kroženja
Anesteziologija	Operacijske dvorane	2 tedna
Interna medicina	Urgentni center – enota za bolezni («Internistična prva pomoč»)	5 tednov
Kirurgija	Urgentni center – enota za poškodbe («Kirurška nujna pomoč»)	4 tedni
Splošna nujna medicinska pomoč	Urgentni center – enota za hitre preglede Urgentni center – mobilna enota reanimobil («Splošna nujna medicinska pomoč»)	4 tedni 1 teden
Pedriatrija	Urgentna pediatrična ambulanta	3 tedni
Ginekologija s porodništvom	Urgentna ginekološka ambulanta Porodne sobe (od tega vsaj 1 dan na simulatorju poroda)	2 dni 3 dni
Nevrologija in psihiatrija	Urgentna nevrološka ambulanta Seminar iz nujnih stanj v psihiatriji	4 dni 1 dan
Otorinolaringologija in oftalmologija	Urgentna ORL ambulanta Urgentna očesna ambulanta	3 dni 2 dni

Priloga 2

Program pripravnštva za poklic zdravnik

Seznam znanj in veščin obsega znanja in veščine, ki jih zdravnik sekundarij osvoji in nadgradi med opravljanjem obveznega dela sekundarijata, potrdi pa jih z opravljenim strokovnim izpitom za poklic zdravnik, in je zanje tudi samostojno kompetenten.

Seznam iz prejšnjega odstavka obsega sledeča področja:

1. temeljna znanja za obravnavo nenadno oz. kritično obolelih ali poškodovanih,
2. pristop in začetna obravnava izbranih simptomov in stanj,
3. izbrana nujna stanja pri odraslih,
4. izbrana nujna stanja pri otrocih,
5. izbrane poškodbe,
6. izbrana nujna stanja iz drugih medicinskih področij,
7. izbrana zdravila,
8. praktične veščine in posegi,
9. mediko-legalno področje in zakonodaja s področja zdravstva.

1. Temeljna znanja za obravnavo nenadno oz. kritično obolelih ali poškodovanih

Temeljna znanja obsegajo:

- izbrana predklinična in klinična znanja ter »mehke« veščine,
- principe obravnave urgentnih bolnikov,
- klinično razmišljanje in odločanje.

Zdravnik sekundarij pozna in razume predklinična in klinična znanja ter veščine iz 1. do 9. točke s Seznama znanj in veščin. Poleg tega zdravnik sekundarij pozna, razume in uporablja »mehke« veščine, zlasti pa načela profesionalizma, komunikacije, sodelovanja in medosebnih odnosov. Ta znanja zdravnik sekundarij pridobi na dodiplomskem izobraževanju in jih med obveznim programom pripravnštva za poklic zdravnik še poglobi in utrdi.

Zdravnik sekundarij pozna, razume in uporablja načela obravnave urgentnih bolnikov ter obvlada generični pristop in začetno oskrbo nenadno oziroma kritično obolelega ali poškodovanega odraslega ali otroka, zlasti pa:

- pozna, razume in obvlada primarni pregled po načelih ABCDE (ocena, nujni ukrepi in vzdrževanje ukrepov na posamezni točki),
- zna časovno učinkovito pridobiti usmerjeno anamnezo in izvesti klinični pregled,
- pozna in razume načela triaže (namen triaže, sistemi za triažo, osnove ravnanja v množičnih nesrečah).

Zdravnik sekundarij pozna, razume in uporablja načela kliničnega razmišljanja in odločanja. Zna izoblikovati nabor diferencialnih diagnoz glede na verjetnost, pozna in razume povezave med kliničnimi najdbami in verjetnimi diagnozami, pozna, razume in uporablja načela predtestne in posttestne verjetnosti, zna racionalno načrtovati začetne diagnostične preiskave in zna pripraviti začetni načrt zdravljenja.

2. Pristop in začetna obravnava izbranih simptomov in stanj

Zdravnik sekundarij pozna, razume in obvlada pristop ter začetno obravnavo stanj iz drugega odstavka te točke, zlasti pa za posamezno stanje zna:

1. hitro izluščiti glavno težavo,
2. pridobiti relevantne anamnestične in druge podatke,
3. izvesti primarni pregled in usmerjen klinični pregled,
4. izvesti nujne ukrepe, ki jih posamezno stanje zahteva,
5. izoblikovati nabor diferencialnih diagnoz,

6. zastaviti racionalni diagnostični načrt,
7. začeti z ustreznim nujnim zdravljenjem,
8. se posvetovati z ustreznim specialistom oziroma sprejeti odločitev o nadaljnem poteku.

Stanja odraslih in otrok, h katerim zna zdravnik sekundarij samostojno pristopiti, so:

1. srčni zastoj in periarestne motnje ritma,
2. zapora in oskrba dihalne poti, vključno s tujki v dihalih,
3. anafilaksija,
4. motnja zavesti in nezavest,
5. konvulzije,
6. glavobol,
7. oslabelost,
8. vrtoglavica,
9. bolečina v žrelu,
10. sinkopa,
11. bolečina v prsih,
12. dispneja,
13. kašelj,
14. bolečina v trebuhu,
15. driska in zaprtje,
16. bolečina v križu,
17. otečena noga.

3. Izbrana nujna stanja pri odraslih

Zdravnik sekundarij obvlada bolezenska stanja pri odraslih iz drugega odstavka te točke, zlasti pa:

- pozna definicijo,
- razume etiopatogenezo oziroma patofiziologijo bolezenskega procesa,
- pozna tipično klinično sliko,
- zna navesti in uporabiti osnovne diagnostične preiskave za dano bolezen in jih tudi zna interpretirati,
- zna začeti z neodložljivim in nujnim zdravljenjem.

Izbrana bolezenska stanja pri odraslih so:

1. srčno-žilni sistem

- akutni koronarni sindrom,
- akutno srčno popuščanje,
- disritmije,
- peri- in miokarditis, tamponada osrčnika in kardiomiopatije,
- pljučna embolija in globoka venska tromboza,
- disekcija prsne aorte in anevrizma trebušne aorte,
- akutna okluzija arterije;

2. dihalna

- anafilaksija,
- akutno poslabšanje astme,
- akutno poslabšanje kronične obstruktivne pljučne bolezni,
- pljučnica,
- druge okužbe dihal (akutni bronhitis, gripa),
- spontani pnevmotoraks,
- plevralni izliv;

3. prebavila

- krvavitev iz prebavil (hematemeza, hemohezija, melena),
- peptična ulkusna bolezen, gastroezofagealna refluksna bolezen in gastritis,
- hepatitis,

- holecistolitiaz, holecistitis in holangitis,
  - akutni pankreatitis,
  - razpok votlega organa,
  - ileus in obstrukcija tankega črevesja,
  - akutni apendicitis,
  - divertikulitis,
  - spontani razpok vranice,
  - akutna mezenterična ishemija;
4. sečila in spolovila
- torzija moda oziroma jajčnika, epididimitis oziroma orhitis,
  - renalna kolika, nefrolitiaz in ureterolitiaz,
  - okužbe sečil (cistitis, pielonefritis),
  - hematurija,
  - akutno poslabšanje ledvične funkcije,
  - retencija urina;
5. motnje presnove, elektrolitov in acido-baznega ravnotežja
- motnje v uravnavanju krvnega sladkorja,
  - akutne motnje v delovanju ščitnice in nadledvičnih žlez,
  - motnje Na⁺, K⁺, Ca⁺⁺, Mg⁺⁺ ionov,
  - motnje acido-baznega ravnotežja,
6. živčevje
- sindrom možganske kapi,
  - spontane znotrajlobanjske krvavitve (epiduralni in subduralni hematomi, subarahnoidalna in intracerebralna krvavitve),
  - meningitis, encefalitis oziroma meningoencefalitis,
  - epileptični napad,
  - primarni glavoboli (tenzijski in migrenski glavobol, glavobol v rafalih);
7. infektologija
- sepsa,
  - vročina neznanega izvora pri odraslem,
  - okužbe kože in podkožja.

4. Izbrana nujna stanja pri otrocih

Zdravnik sekundarij zna prepoznati kritično ogroženega otroka in obvlada bolezenska stanja pri otrocih iz drugega odstavka te točke, zlasti pa:

- pozna definicijo,
- razume etiopatogenezo oziroma patofiziologijo bolezenskega procesa,
- pozna tipično klinično sliko,
- zna navesti in uporabiti osnovne diagnostične preiskave za dano bolezen in jih tudi zna interpretirati,
- zna začeti z neodložljivim in nujnim zdravljenjem.

Izbrana bolezenska stanja pri otrocih:

1. otrok v dihalni stiski (krup/ak. laringotraheitis, epiglotitis, astma, bronhiolitis, pljučnica) ter okužbe, ki lahko vodijo v zaporo dihalne poti,
2. otrok z motnjo srčnega ritma,
3. otrok z bolečino v trebuhu,
4. akutna driska in dehidracija pri otroku,
5. otrok z motnjo zavesti (meningitis, encefalitis, metabolna koma, konvulzije, vročinski krči),
6. otrok z vročino in kožnimi spremembami (meningokokcemija, sindrom toksičnega šoka, Kawasakijska bolezen, ošpice, rdečke, peta in šesta otroška bolezen, škrlatinka),

7. najpogostejša stanja pri otrocih s prirojenimi oziroma pridobljenimi motnjami v zgodnjem otroštvu (prirojene srčne napake, bronhopulmonalna displazija, sindrom kratkega črevesja).

5. Izbrane poškodbe

Zdravnik sekundarij zna pristopiti k poškodovancu na terenu oziroma v urgentnem centru (bolnišnici) ter obvlada poškodbe in poškodbeno stanja pri odraslih in otrocih iz drugega odstavka te točke, zlasti pa:

- pozna definicijo,
- razume etiopatogenezo oziroma patofiziologijo poškodbenega procesa,
- pozna tipično klinično sliko,
- zna navesti in uporabiti osnovne diagnostične preiskave za dano poškodbo in jih tudi zna interpretirati,
- zna začeti z neodložljivim in nujnim zdravljenjem.

Izbrane poškodbe:

1. poškodbe posameznih organskih sistemov
  - poškodbe glave in možganov,
  - poškodbe obraza in vratu,
  - poškodbe prsnega koša,
  - poškodbe trebuha, medenice in spolovil;
2. kostno-mišične poškodbe
  - poškodbe ramena in nadlakti,
  - poškodbe komolca in podlakti,
  - poškodbe zapestja in prstov,
  - poškodbe hrbtenice,
  - poškodbe medenice, kolka in stegenice,
  - poškodbe kolena in goleni,
  - poškodbe gležnja in stopala;
3. poškodbe zaradi vplivov okolja
  - opekline,
  - podhladitve,
  - električne in kemične poškodbe.

6. Izbrana nujna stanja iz drugih medicinskih področij

Zdravnik sekundarij obvlada bolezenska stanja pri odraslih in otrocih iz drugega odstavka te točke, zlasti pa:

- pozna definicijo,
- razume etiopatogenezo oziroma patofiziologijo bolezenskega procesa,
- pozna tipično klinično sliko,
- zna navesti in uporabiti osnovne diagnostične preiskave za dano bolezen in jih tudi zna interpretirati,
- zna začeti z neodložljivim in nujnim zdravljenjem.

Izbrana bolezenska stanja pri odraslih in otrocih:

1. ginekologija in porodništvo
  - ruptura ektopične nosečnosti,
  - ruptura ciste jajčnika,
  - torzija jajčnika,
  - tuboovarijski absces in medenična vnetna bolezen,
  - zapleti nosečnosti (pre-, eklampsija, HELLP, ruptura maternice, abrupcija placente),
  - osnove poroda in začetna oskrba novorojenca z oživiljanjem;
2. otorinolaringologija

- krvavitev iz nosu,
  - vnetja ušesa,
  - akutni rinosinuzitis,
  - faringitis in faringealni abscesi;
3. oftalmologija
- tujki v očesu,
  - vnetja oči (konjunktivitisi in druga vnetja),
  - akutni glavkomski napad,
  - akutna slepota;
4. bolezní gibal
- septični artritis,
  - sindrom kavde ekvine,
  - discitis, osteitis in osteomielitis;
5. toksikologija
- varni pristop k zastrupljencu in toksindromi,
  - zastrupitev z alkoholom, opiatí, benzodiazepini, antipsihotiki, stimulansi, antiglikemiki, s kardiogenimi zdravili (digoksin, beta blokatorji, zaviralci kalcijevih kanalčkov), ogljikovim dioksidom in monoksidom, cianidom.

7. Izbrana zdravila

Zdravnik sekundarij pozna zdravilne učinkovine iz drugega odstavka te točke, zlasti pa razume farmakodinamiko in farmakokinetiko učinkovine, indikacije za uporabo ter odmerke po posameznih indikacijah za odrasle in otroke, kontraindikacije, pomembne neželene učinke in součinkovanje z drugimi snovmi ter zna zdravilo pripraviti za uporabo in ga tudi pravilno aplicirati.

Zdravila, s katerimi zdravnik sekundarij kompetentno ravna, so:

1. zdravila za oživljanje (adrenalin, amjodaron, atropin, adenzin, magnezij, bikarbonat, kalcij),
2. zdravila za srce in ožilje (nitroglicerín, aspirin, furosemid, beta blokatorji, zaviralci kalcijevih kanalčkov, digoksin),
3. zdravila za dihala (salbutamol ter fenoterol in ipratropijev bromid, aminofilin),
4. antihistaminiki in kortikosteroidi (deksametazon, metilprednizolon in hidrokortizon),
5. zdravila z učinkom na prebavila (antiemetiki; zaviralci protonske črpalke),
6. analgetiki (paracetamol, NSAR, metamizol, morfij, piritramid, fentanil) in konceptualne osnove analgezije,
7. anestetiki in sedativi (benzodiazepini, etomidat, propofol, tiopental, ketamin),
8. mišični relaksanti (sukcinilholin, rokuronij),
9. antidoti (nalokson, flumazenil),
10. tekočine za infundiranje (kristaloidi, koloidi, raztopine glukoze) in
11. pogosto uporabljeni antibiotiki.

8. Osnove paliative

Zdravnik sekundarij pozna osnove paliativne oskrbe.